teksti TUOMO BJÖRKSTEN *Kuvat* HARRI KALLIO

DODOT
heräävät henkiin

HARRI KALLIO VOITTI FOTOFINLANDIAN KUVILLAAN SUKUPUUTTOON 1600-LUVULLA KUOLLEISTA LINNUSTA. ”IHMISEN JA LUONNON SUHDE ON HYVIN MERKILLINEN”, KALLIO SANOO. MUTTA MITÄPÄ HÄN AIKOO TEHDÄ PALKINTORAHOILLA?

Harri Kallio

s. 1970

- *Toteutti dodoprojektissa itse sekä dodomallit että kuvat.*
- *Kiinnostui valokuvauksesta alle 20-vuotiaana, mutta päätti vasta 25-vuotiaana aloittaa kuvaamisen vakavammin*
- *”Kyllä minulla on aina ollut sellainen ajatus, että haluan tehdä taitelijana töitä.”*
- *”Minua kiinnostavat sellaiset haasteet, joissa joutuu viemään asioita vähän pidemmälle.”*

Kaikki lähti oikeastaan lastenkirjasta. New Yorkissa tätä nykyä asuva valokuvaaja Harri Kallio, 36, luki lapsena kaikille tuttua Liisa Ihmemaassa -kirjaa, jossa esiintyi dodoja. Nuo kummalliset 1600-luvulla sukupuuttoon kuolleet linnut jäivät kummittelemaan hänen alitajuntaansa.

Sieltä ne putkahtivat esiin jälleen vuosia myöhemmin, kun Kallio asui Oxfordissa nuorena opiskelijana. ”Se on myyttinen fantasiahahmo kirjassa. Yht’äkkiä tuli vastaan sellainen ajatus, että dodot ovat oikeasti olleet olemassa”, Kallio sanoo. ”Se oli hyvin kiinnostava lähtökohta.”

Hän alkoi tehdä taustatutkimusta näistä tarunhohtoisista linnuista. Kaikkea mielenkiintoista

DODOT
heräävät henkiin

tietoa niistä löytyikin. Dodojen jäänteitä on säilötty muutamiin museoihin maailmalla ja Kallio kävi kuvaamassa näitä jäänteitä. Vanhimmat kirjalliset lähteet olivat 1800-luvulta. Hyvin varhaisessa vaiheessa Kalliolla oli ajatuksena tehdä dodoista jonkinlainen kirja, joka lopulta toteutui 2004.

”Dodo on ensimmäisiä dokumentoituja tapauksia, jossa ihmiset ylipäätään huomasivat, että heidän toiminnallaan oli tällainen suora vaikutus ympäristöön, että yksi laji ihan kokoonaan katosi. Mauritiuksen saari on hyvin pieni ja siellä oli satojen tuhansien yksilöiden populaatio.”

Dodoja metsästettiin runsaasti ja koska niillä ei ollut luontaista pelkoa ihmistä kohtaan, ne eivät osanneet pelätä eivätkä varoa. Osasyynä sukupuuttoon olivat myös hollantilaisten uudisraivaajien mukanaan tuomat koirat ja muut kotieläimet, jotka söivät dodoja ja niiden munia. Laji tuhoutui sukupuuttoon 170 vuodessa, viimeinen yksilö kuoli noin vuonna 1680.

Vuonna 2001 Kallio vei itse rakentamansa dodorekonstruktiot ensimmäistä kertaa alkuperäisiin maisemiin Mauritiukselle ja kuvasi dodomallejaan.

”Mielenkiintoni tuntuu usein olevan tässä ihmisen paikassa maailmassa”, Kallio sanoo. ”Ihmisen ja luonnon suhde on hyvin merkillinen.”

Kallio ei silti myönnä olevansa luontokuvaaja. ”En ole käytännössä lainkaan tehnyt luontokuvaa. Jos lähestyn näitä aiheita, on se tehty tällaisten erilaisten konseptien kautta. Tämän dodoprojektin myötä toteutui silti eräänlainen cross-over-ajatus, että näitä kuvia voi näyttää sekä taidegalleriassa että perinteisen luontokuvan kanssa.”

Hääkuvauksesta kirjansidontaan

Harri Kallio muutti New Yorkiin alun perin amerikkalaisen vaimonsa takia. ”Asuimme aluksi Helsingissä, mutta ajattelimme, että molempien urakehityksen kannalta olisi parempi asua New Yorkissa. Olen viihtynyt erinomaisesti.” Myös hänen vaimonsa työskentelee valokuvausalalla.

Kallion pariskunta on ehtinyt New Yorkissa elättää itseään hyvin monenlaisilla töillä. Apurahajärjestelmää kun ei ole, on pakko olla luova. 4-5 vuotta sitten heillä oli pieni IT-firma. Freelancer-työmarkkinat kuitenkin katosivat kaupungista syyskuun terrori-iskuja seuranneen taloudellisen notkahduksen myötä.

Niinpä Kallio ja hänen vaimonsa alkoivat tehdä hääkuvausta. Kalliolla on nykyään myös pieni kirjansidontayritys. ”Hääkuvaus on ollut tämän kirjansidonnan ohella hyvä lisä.” Hääkuvaamisesta maksetaan New Yorkissa hyvin, mutta työtäkin riittää. ”Mainontaan ja pienen firman nimen luomiseen menee aikaa. Mainostaminen on hyvin kallista.”

”Se on myyttinen fantasiahahmo kirjassa. Yht’äkkiä tuli vastaan sellainen ajatus, että dodot ovat oikeasti olleet olemassa”

DODOT
heräävät henkiin

”Hahmot katsovat kameraan, koska siinä toteutuu koko projektin idea kuvitteellisista kohtaamisista”

Oma galleria

Kalliolla on New Yorkissa oma galleria. Se antaakin hänelle jatkossa entistä enemmän mahdollisuuksia keskittyä omien taiteellisten kuvausprojektien kanssa työskentelyyn. ”Kaikkein suurin haaste ja päämäärä on, että jossain vaiheessa pystyisin keskittymään ihan omaan tekemiseen. Kirjoja ja kuvia myymällä voisi maksaa laskuja. Yksinkertaisesti sellainen ympäristö, jossa ihan vapaasti voisi viedä eteenpäin omia projektejaan”, hän sanoo.

”Jos tekee nykyään töitä valokuvaajana tai taiteilijana, on hämmästyttävää, miten paljon siitä on toimistotyötä”, hän hymähtää.

Taidekuvaajana menestyäkseen pitää olla yhteydet maailmalle. ”Pitää toimia niin kansainvälisesti kuin mahdollista. New York on maailman taidemaailman keskus. Täällä on hyvä paikka olla ja täällä voi henkilökohtaisesti tavata kuraattoreita ja museoihmisiä.”

Kallio muistaa kehua myös suomalaista apurahajärjestelmää, jota hän pitää maailman parhaana.

Fotofinlandian voittoa Kallio pitää ”ihan hauskana tunnustuksena”. Dodo-kuvat ovat aikaisemmin olleet esillä USA:ssa ja Saksassa, mutteivät kovin laajasti Suomessa. Pääpalkinnolle, 17 000 eurolle hänellä on jo käyttötarkoitus valmiina: rahat menevät taidenäyttelyiden kuluihin.

Voittokuvissa dodot katsovat suoraan kameraan ja ovat vähän hölmistyneen näköisiä. ”Hahmot katsovat kameraan, koska siinä toteutuu koko projektin idea kuvitteellisista kohtaamisista”, Kallio sanoo. ”Kyllähän niistä tuli ihan sympaattisen näköisiä.”